

ת"פ 6899/01/14 - מדינת ישראל נגד סאמר שחאדה

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 6899-01-14 מדינת ישראל נ' שחאדה

בפני
בעניין: כבוד השופט אביטל חן
מדינת ישראל

נגד
סאמר שחאדה

גזר דין

הנאשם הורשע בהתאם להודאתו בעבירות שעניינן גניבת רכב, הכשלת שוטר במילוי תפקידו (4 עבירות), נהיגה ללא רישיון נהיגה וללא ביטוח ונהיגה בקלות דעת.

על פי אישום מס' 1, בו הורשע הנאשם בעבירה של גניבת רכב והכשלת שוטר במילוי תפקידו. ביום 29/12/09, בין השעות 10:00-12:50 גנב הנאשם רכב מסוג סובארו השייך למר בלאל תורק אותו גנב באמצעות מפתח תואם.

הנאשם נמלט משוטר שדלק אחריו בניידת משטרה, תוך הפעלת כריזה ואורות כחולים, והורה לנאשם לעצור. בהמשך נטש הנאשם את הרכב ונמלט.

על פי אישום מס' 2, ביום 29/5/10 סמוך לשעה 14:40 נעצר הנאשם בצד הדרך לבקשת שוטר שעצרו וביקש ממנו להזדהות האמצעות תעודת זהות. בבדיקת מסוף שבוצעה נמצא כי הנאשם דרוש לחקירה ונאמר לו כי הוא מעוכב. בשלב מסוים, חטף הנאשם את תעודת הזהות שלו שהייתה מונחת בניידת המשטרה ונמלט מהמקום. בכך ביצע הנאשם עבירה של הכשלת שוטר במילוי תפקידו.

על פי אישום מס' 3, ביום 22/3/10 סמוך לשעה 15:20 במהלך בדיקה שגרתית של כלי רכב בשכונת גילה בירושלים, החל הנאשם להימלט מהמקום באמצעות רכב בו נהג, לאחר מרדף של השוטר אחרי הנאשם, במהלכו נהג הנאשם במהירות גבוהה, נטש הנאשם את הרכב כאשר הרכב מונע ובלם היד משוחרר. כתוצאה מכך, התדרדר הרכב ופגע ברכב המשטרה. באותן נסיבות נהג הנאשם ללא רישיון נהיגה. במעשיו ביצע הנאשם בעבירת הכשלת שוטר במילוי תפקידו, נהיגה ללא רישיון נהיגה וללא ביטוח ונהיגה בקלות דעת.

באישום מס' 4, הורשע הנאשם בעבירה שעניינה הכשלת שוטר במילוי תפקידו בכך שביום 5/8/10 סמוך לשעה 01:30, שעה שנהג ברכב ונדרש על ידי שוטר לעצור בצד ולהציג תעודת זהות, נמלט מן המקום.

תסקיר שירות המבחן

הנאשם כיום בן 38 שנה, נשוי בשנית ואב ל-4 ילדים מנישואין אלו ול-3 ילדים מנישואין קודמים. הנאשם מתגורר בעיסאווייה ועובד בתחום השיפוצים במרכז הארץ.

מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם גדל בתנאי עזובה רגשית וחומרית ומגיל צעיר נאלץ להפסיק ללמוד ולסייע בפרנסת הוריו. הנאשם החל לחבור לחברה שולית ועבריינית ובשנות ה-20 לחייו החלה מעורבותו בפלילים.

הורי הנאשם התגרשו והקשר בין הנאשם לאביו מוגבל. הנאשם תיאר קשרים משפחתיים טובים בינו לבין בני משפחתו ותיאר עצמו כמי שנטל אחריות על יתר אחיו. לנאשם 4 אחים מכורים לסמים ואח אחר שלאחרונה הופנה לשירות המבחן בשל עבירות רכוש שביצע.

לנאשם הרשעות קודמות בעבירות רכוש, אלימות נהיגה וסמים, אותם ביצע בשנת 1999 ועליהם נידון בפברואר 2000 לשנת מאסר. לנאשם הרשעות נוספות, בעבירה של נהיגה פוחזת משנת 2000 ובהסעת שב"ח מ-2004. הרשעתו האחרונה של הנאשם הינה בגין עבירת סמים לצריכה עצמית משנת 2009.

בדיקת סמים ראשונה שנערכה לנאשם העידה על שארית של סם מסוג מתדון, הנאשם הסביר כי נטל תרופה משככת כאבים, אם כי לא הוצג בפני שירות המבחן אישור רפואי לאימות טענה זו. בדיקות מאוחרות יותר נמצאו נקיות.

בהתייחסו לעבירות עליהן עומד לדין נטל הנאשם אחריות חלקית לביצוען. ביחס לאישום מס' 1, טען הנאשם כי לא ידע שמדובר ברכב גנוב והמשיך בנסיעה היות שסבר כי השוטר סיים לתשאל אותו. ביחס ליתר האישומים הסביר כי הינו נוהג ללא רשיון בתוקף בשל קנסות שלא שולמו, ועקב חששו להיתפס נוהג ללא רשיון, נמלט מהשוטרים.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם מגלה לעיתים דפוסים אימפולסיביים בהתנהלותו, ללא יכולת לתכנן את מעשיו, להפעיל שיקול דעת ולהבין את השלכות מעשיו.

כן התרשם שירות המבחן מקושי ליטול אחריות על מעשיו ולכבד גבולות חיצוניים.

לאחר שקילת גורמי הסיכון ובהם הרקע ממנו בא הנאשם, העדר תמיכה משפחתית, קושי ליטול אחריות מלאה וקיומה של אי בהירות ביחס לשימוש בסמים ונגד, חלוף הזמן ממועד ביצוע העבירות, מבלי שנפתחו תיקים פליליים נוספים נגד הנאשם, נמנע שירות המבחן מהמלצה קונקרטית, ומביע ספק ביחס להתאמתו של הנאשם לביצוע מאסר בדרך של עבודות שירות.

כן מציין השירות כי אין ביכולתו להמליץ על חלופת ענישה או שיקום במסגרת הקהילה העשויה להפחית את הסיכון להישנות עבירות נוספות.

טיעוני הצדדים לעונש

טיעוני התביעה

בפתח טיעוניה לעונש התייחסה התביעה לעברו הפלילי של הנאשם הכולל הרשעות בעבירות סמים, הסעת שב"ח, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, נהיגה בפזיזות ונהיגה ללא רישיון רכב וללא ביטוח. כן התייחסה התביעה לעברו התעבורתי של הנאשם הכולל 33 הרשעות בין היתר בעבירות נהיגה ללא חגורה, נהיגה ללא רישיון נהיגה, נהיגה בעת פקיעת רישיון ואי החזקת רישיון רכב.

הנאשם ריצה תקופת מאסר בת 12 חודשים בגין ביצוע עבירה של גניבת רכב והפרעה לשוטר במילוי תפקידו.

לענין אישום מס' 1, בו הורשע הנאשם בעבירת גניבת רכב והכשלת שוטר סבורה התביעה כי מתחם העונש ההולם נע בין 12 ל-18 חודשי מאסר

באישומים מס' 2 ו-4, שעניינו עבירה של הכשלת שוטר טוענת התביעה למתחם ענישה הנע בן מאסר מותנה לבין מאסר קצר, לכל אישום.

באישום מס' 3 בו הורשע הנאשם בעבירות של הכשלת שוטר במילוי תפקידו, נהיגה ללא רישיון נהיגה וביטוח ונהיגה בקלות דעת טוענת התביעה למתחם ענישה הנע בין 12 ל-24 חודשים.

נוכח העדר המלצת טיפולית מטעם שירות המבחן, משמדובר בעבירות חוזרות, בשל החשש לשימוש בסמים מצד הנאשם, בהעדר נטילת אחריות מלאה, עותרת התביעה למקם את הנאשם בחלקם העליון של המתחמים.

טיעוני ההגנה

לטענת הסנגור, שגה שירות המבחן במסקנותיו ובהתעלמותו מהעובדה שבמשך 5 השנים שחלפו ממועד ביצוע העבירה האחרונה לא נפתחו תיקים פליליים נגד הנאשם והינו מנהל אורח חיים נורמטיבי ושומר חוק.

בענין האמירה המופיעה בתסקיר ולפיה ישנה אי בהירות ביחס לאי שימוש של הנאשם בסמים, טוען הסנגור כי בבדיקה אחת שעבר הנאשם נמצאו שרידי מתדון, אותם הסביר הנאשם בשימוש בתרופה שנטל אותה העת, אך בדיקות מאוחרות לזו, נמצאו נקיות.

עוד טען הסנגור כי מתחמי הענישה שציינה התביעה בטיעוניה הינם מופרזים ואינם תואמים את פסיקת בית המשפט.

בנסיבות הענין, עותר הסנגור להשית על הנאשם עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות.

דין וגזירת דין

בהתאם לכללי הבניית הענישה שבחוק העונשין יש לקבוע את מתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון ההלימה, תוך התחשבות בערך הנפגע, במידת הפגיעה בו, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ובמדיניות הענישה הנוהגת.

משמדובר באירועים שונים שבוצעו בהפרשי זמן וללא קשר מהותי ביניהם, ייקבע מתחם נפרד לכל אחד מן האישומים.

מתחם העונש ההולם

מתחם העונש ההולם, ייקבע תוך התחשבות במידת הפגיעה בערכים המוגנים, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

אישום מס' 1 - גניבת רכב והכשלת שוטר

העבירה של הכשלת שוטר, יסודה בכך, שהנאשם נמלט ממקום האירוע, והינה המשך של עבירת גניבת הרכב ולכן מתחם העונש ההולם יקבע לאירוע כולו והעונש שייגזר על הנאשם יהיה עונש כולל ל-2 העבירות.

גניבת רכב

הערכים שנפגעו בעבירה שעניינה גניבת רכב הינו זכות הציבור להגנה על קניינו ובטחונו, ובמקרה שבפני מדובר בפגיעה משמעותית משמדובר בגניבת רכב באמצעות מפתח מותאם.

הפסיקה עמדה רבות על הצורך בנקיטת ענישה מרתיעה כנגד מי שהורשע בעבירה של גניבת רכב וכנגד עבריינים פוטנציאליים, משהפכה העבירה של גניבת רכב לאחת מ"מכות מדינה", עימן נאלצת החברה להתמודד.

ברע"פ 7890/10 **מליטאת נ' מדינת ישראל** שעניינו בין היתר, בעבירה של ניסיון לגניבת רכב נאמרו הדברים הבאים:

"אין צורך להכביר מלים על מפח הנפש של אדם היוצא מביתו ומגלה כי רכבו, רכוש יקר ובעל חשיבות רבה מכל בחינה, אינו עוד. לכך מצטרף הנזק הכלכלי במעגל רחב יותר, במונחי המשק. הרוצה ליהנות בזדון מעמל הזולת ולשלוח יד ברכוש שלא הוא צבר, ראוי לענישה מחמירה, לא כל שכן מי שקופת שרצים גדולה מאחוריו, לרבות בתחום זה עצמו."

בע"פ 11194/05 עטיה אבו סבית נ' מדינת ישראל נפסק על ידי בית המשפט העליון בענין גניבות רכב:

"למרבה הצער, תופעת גניבות הרכב טרם נעקרה משורש, ומכת המדינה שאליה נדרש בית משפט זה לפני בדיוק עשור (פסק הדין בע"פ 5724/95 ניתן ב-12.5.96), כמעט שהפכה לעשר מכות; היא ממשיכה לנגוס ברכושם של רבים, ופגיעתה רעה כלכלית ואנושית. המעט שבידי בית משפט זה לעשות הוא לחזק את ידיהם של בתי המשפט הדיוניים בראייה מחמירה של העבירות הכרוכות בכך."

בבש"פ 45/10 מסארווה נגד מדינת ישראל אשר עוסק אמנם בבקשה למעצר עד תום הליכים חזר בית המשפט על חומרת עבירות הגניבה מרכב והצורך בענישה מרתיעה:

"פתאום קם אדם בבוקר ומוצא..." שמכוניתו חלפה עם הרוח, או במקרה הטוב, נפרצה ותכולתה נשדדה. חוזר אדם לביתו בסוף עמל יומו ומוצא כי מאן דהוא חדר לפרטיותו ונטל את רכושו ואת חפציו שאותם צבר בזיעת אפו ומיטב כספו. מי ימוד את עוגמת הנפש, הרוגז וחסרון הכיס שנגרמו למי שנפגע מאותן עבירות רכוש, שדומה כי ליבנו גם בהן, והסטטיסטיקה של העבירות הלא מפוענחות בתחום זה מדברת בעד עצמה. אין לראות בעבירות רכוש, כמו התפרצות לדירה או גניבת רכב, גזירת גורל שאין לה מענה בחוק ובפסיקה."

מדיניות הענישה הנהוגה מעלה כי במקרים דומים מעלה כי הוטלו על הנאשמים עונשים אשר נעים בדרך כלל ממאסרים לריצוי בעבודות שירות וכלה בעונשי מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח. כך למשל:

א. ברע"פ 2011/10 בדרן נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 12.4.10) דחה בית-המשפט העליון (כב' השופט ס' ג'ובראן) בקשת רשות ערעור על פסק-דינו של בית-המשפט המחוזי בירושלים אשר החמיר בעונשו של נאשם ללא עבר פלילי שהורשע בעבירות של גניבת רכב וניסיון גניבת רכב, לעונש של שמונה חודשי מאסר בפועל.

ב. בע"פ (מח' י-ם) 4067/09 עלי נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 29.3.09) דחה בית-המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופטים צבן, בן-עמי וכרמל) את ערעורו של נאשם אשר התפרץ לרכב, קרע את חוטי ההתנעה וניסה לגנבו. גם במקרה זה הוגש תסקיר חיוב, עבר נקי יחסית, וחשש לפגיעה בפרנסה. באותו עניין נקבע כי רק במקרים מיוחדים ויוצאי דופן במיוחד לא יושת מאסר בפועל על מי שגנב רכב או ניסה לגנבו.

ג. ברע"פ 402/01 אברהים אבו גאנם נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 25/2/2002) קיבל בית המשפט העליון את בקשת רשות הערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי (ע"פ 2409/00 מיום 24.12.00) אשר קיבל את ערעור המדינה על קלות העונש שהשית בית משפט השלום על הנאשמים (בת"פ 2948/99 מיום 3.9.12). הנאשמים הורשעו בבית משפט השלום בעבירות של פריצה לרכב, חבלה במזיד ברכב, ניסיון לגניבת רכב וגניבה מתוכנן, ונגזרו על כל אחד מהם 5 חודשי מאסר מותנים ו-200 שעות של"צ. על קלות העונש הוגש ערעור, ובית המשפט המחוזי קיבל את הערעור והשית על הנאשמים עונש של מאסר מאחורי סורג ובריח. בית המשפט העליון קיבל את בקשת רשות הערעור וציון כי מדובר בנאשמים צעירים, ללא עבר פלילי ותסקירים

מעלה חרטה והפנמה. בית המשפט העליון ציין כי שליחתם לכלא כרוכה בנזק בלתי הפיך, לנאשמים ולציבור הרחב שהשניים יסגלו אורח חיים עברייני בעת שהותם בכלא, והורה כי הנאשמים ישאו בעונש שהושת עליהם על ידי הערכאה הראשונה.

הכשלת שוטר במילוי תפקידו

הנאשם לא שעה להוראת השוטר לעצור בצד הדרך ונמלט בנסיעה מהמקום. בהמשך נטש את הרכב ונמלט רגלית. אני סבור כי מדובר בפגיעה ברמה בינונית בערך המוגן של הגנה על שלטון החוק ומערכת אכיפת החוק.

העונש הקבוע בצדה של העבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו הינו עד 3 שנות מאסר, מתחם הענישה בעבירה זו הינו רחב ויכול לנוע בין קנס לבין מספר חודשי מאסר בודדים, שאפשר שירוצו בעבודות שירות.

בהתייחס למידת הפגיעה בערכים המוגנים, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ובענישה הנוהגת, אני סבור כי מתחם הענישה ביחס לאירוע כולו נע בין 6 חודשי מאסר ל-15 חודשי מאסר.

אישום מס' 2 - הכשלת שוטר

על פי אישום מס' 2, הנאשם נעצר על ידי שוטר ולדרישת השוטר הציג תעודת זהות. בהמשך, נטל הנאשם את תעודת הזהות מניידת המשטרה ונמלט מהמקום.

לטעמי, מתחם העונש ההולם לאירוע, נע בין מאסר מותנה ל-6 חודשי מאסר.

אישום מס' 3 - הכשלת שוטר, נהיגה ללא רישיון נהיגה וללא ביטוח ונהיגה בקלות דעת

באישום מס' 3 הנאשם הורשע 4- עבירות הקשורות זו בזו ומהוות אירוע אחד, ולפיכך ייקבע מתחם ענישה לאירוע כולו.

נהיגה בקלות ראש

במקרה שבפני העבירה באה לידי ביטוי בנהיגה במהירות גבוהה, בדרך משובשת, תוך הימלטות משוטר.

הערך המוגן בעבירת הנהיגה בחוסר זהירות הינו שמירה על שלום הציבור ובמקרה שבפני, מבלי להקל ראש במעשיו של הנאשם מדובר בפגיעה בינונית בערך המוגן.

מתחם הענישה ינוע בין פסילה קצרה מותנית מלנהוג ועד 12 חודשי פסילה מלנהוג.

נהיגה ללא רישיון נהיגה

נהיגה ללא רישיון נהיגה בתוקף מהווה פגיעה בערך החברתי של בטחון הציבור, החובה לציית לחוק ובאינטרס הציבורי כאשר ההרשאה לנהוג על רכב תינתן על ידי גורמים מקצועיים שיבחנו כישוריו והתאמתו של אדם לנהוג ברכב.

בחנית מידת הפגיעה בערך המוגן מוביל למסקנה כי מדובר בפגיעה שאינה גבוהה, שכן הנאשם למד לנהוג ועבר את המבחנים המתאימים אלא שרישיון הנהיגה שלו פקע, אם כי לא ידוע לבית המשפט לפני כמה זמן.

על חומרת העבירה של **נהיגה ללא רישיון** נאמר בפסיקה:

עבירות נהיגה בפסילה, ללא ביטוח וללא רישיון, יש בהן לא רק דופי פלילי אלא אף מוסרי כפול: הסיכון המובהק לעוברי דרך (וגם לנוהג עצמו), וזו עיקר, וכן קשיים במימוש פיצויים בעקבות תאונות דרכים אם אלה יקרו חלילה בעת נהיגה כזאת, ומכל מקום הטלתם על קופת הציבור (ראה: רע"פ 665/11 עלה אבו עמאר נ' מדינת ישראל).

ברע"פ 3149/11 **בראנסי ראסם נ' מדינת ישראל** כינה בית המשפט נהיגתו של נהג בלתי מורשה כ"איום נע" על הכביש בציינו כי יש להטיל ענישה ממשית אשר תהווה הרתעה ותמנע עבריינים פוטנציאליים לנהוג ללא רישיון.

בחנית הענישה הנוהגת מלמדת כי בעבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה (פקיעת תוקף) הוטלו עונשים הנעים בין מאסר מותנה לבין מספר חודשי מאסר.

בהתאם לכללי הבניית ענישה, אני סבור כי מתחם הענישה לאירוע נשוא אישום מס' 3 נע בין מאסר מותנה לבין 30 יום מאסר בפועל, לרבות בדרך של עבודות שירות.

אישום מס' 4 - הכשלת שוטר

באישום זה, הורשע הנאשם בהכשלת שוטר בכך שהנאשם נמלט משוטר, לאחר שזה עצרו ובדק את פרטיו במסוך המשטרה.

לטעמי, מתחם העונש ההולם לאירוע, נע בין מאסר מותנה ל- 6 חודשי מאסר.

העונש המתאים

בגזירת עונש המתאים לנאשם יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, עליהן ניתן ללמוד מטיעוני הצדדים ומתסקיר שירות המבחן.

הנאשם כיום בן 37 שנה, הודה בביצוע המעשים המיוחסים לו והביע חרטה עליהם. עם זאת התרשם שירות המבחן כי נטל אחריות מוגבלת לביצוע.

אין זו הפעם הראשונה בה עומד הנאשם לדין. לנאשם עבר פלילי ותעבורתי, לרבות בעבירות בהן הורשע בתיק שבפני. הנאשם אף ריצה עונשי מאסר מאסר לפני כ 15 שנים.

נתתי דעתי לנסיבותיו האישיות של הנאשם ולהיותו אב ל-7 ילדים.

ההתלבטות בעניינו של הנאשם שבפני אינה פשוטה.

מחד מדובר בריבוי עבירות לא קלות, בנאשם בעל עבר פלילי בעבירות דומות, ובהעדר יכולת לקבוע כי עבר שיקום מסודר ושלם. בשל הנתונים המפורטים לעיל ראוי היה להשית על הנאשם עונש מאסר לריצוי מאחורי סורג וברית, ולתקופה לא קצרה.

מנגד יש להעניק משקל רב לכך שהעבירה האחרונה בכתב האשום בוצעה בחודש 8/2010, לפני למעלה מ-5 שנים, ועבירת גניבת הרכב שהיא העבירה החמורה יותר בעניינו בוצעה לפני לפני 6 שנים.

התיק שבפני מתנהל משנת 2014 ואין לומר על הנאשם כי 'משך זמן' בנהול התיק.

אין חולק בנוסף כי זה למעלה מ-5 שנים לא נפתחו תיקים פליליים חדשים נגד הנאשם, ונראה גם מתסקיר שירות המבחן כי הנאשם שומר על אורח חיים תקין, ונמנע מביצוע עבירות.

סבור אני לאחר התלבטות לא קלה, כי למרות חומרת העבירות אין לגזור על הנאשם עונש של מאסר בפועל בחלוק תקופה ארוכה כל כך, בה הלכה למעשה הוכיח את עצמו.

השמתו של הנאשם במאסר מאחורי סורג וברית בשלב זה של חייו עלולה להסיגו לאחור, לגרום לאובדן מקום עבודתו, להתדרדרות כלכלית במצב משפחתו ולחשוף אותו שוב לאורח חיים עברייני.

בנסיבות הענין, אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

1. שישה חודשי מאסר בפועל אשר ירוצו בדרך של עבודות שירות. הממונה על עבודות שירות שבשב"ס יקבע מועד לתחילת ריצוי העונש ויודיעו לבית המשפט ולסנגור.
2. דן את הנאשם ל-3 חודשי מאסר וזאת על תנאי למשך 3 שנים שמניינם מהיום אם יעבור משך תקופה זו עבירות של הכשלת שוטר במילוי תפקידו, או עבירות נגד הרכוש.
3. דן את הנאשם ל-9 חודשי מאסר וזאת על תנאי למשך 3 שנים שמניינם מהיום אם יעבור משך תקופה זו עבירה של גניבת רכב.

4. דן את הנאשם ל-45 ימי מאסר, וזאת על תנאי למשך 3 שנים שמניינם מהיום אם יעבור משך תקופה זו עבירת נהיגה ללא רישיון נהיגה.

5. קנס כספי בסך 2,000 ₪ אשר ישולם בעשרה תשלומים שווים החל מיום 11.1.16.

היה וקיים סכום פיקדון בקופת בית משפט, הסכום יחולט לטובת הקנס.
היה ונותרה יתרה מהפיקדון, תוחזר בהתאם להוראות הנאשם, בכפוף להוראות הדין.

מזכירות תשלח העתק גזר הדין לצדדים.

ניתן היום, 25 בנובמבר 2015, בנוכחות הצדדים.